

J. H. Schröder hade, enligt R. Dybeck (*Runa*, fol., 2, 1874, s. 21; *Anteckningar om Thors-hälla socken*, 1863, hs i ATA), uppgivit, att i Torshälla kyrka skulle finnas ett runstensstycke med runorna **stu**. Det hade förgäves eftersökts av Dybeck.

315. Sundby, Dunkers sn, Villåttinge hd.

Pl. 216.

Hösten 1934 påträffades vid rivning av grunden till ett svinhus i Sundby mellangård ett stycke av en runsten, sittande med runorna utåt. Huset var enligt uppgift byggt efter laga skiftet 1868. Ytterligare delar av runstenen ha eftersökts, men förgäves.

Granit. Fragmentets storlek 0,65 × 0,62 m. Fragmentet har tillhört en mycket stor runsten; det har haft sin plats nedtill i mitten och på högra sidan. Inskriftsytan är nött men dock tämligen tydligt läsbar.

Inskrift:

beilir : auk . . . þ : hialb . . . auk : gus : moþir .

Bæilir(?) ok . . . [Gu]ð hialp[i] . . . ok Guðs moðir.

»Bele och . . . Gud hjälpe . . . och Guds moder.»

Namnet *Bæilir* är f. ö. okänt. Kan det möjligen vara identiskt med det mansnamn (ack.) **begli**, som är belagt Sö 96 men annars är obekant?

316. Vadsbro, Dunkers sn, Villåttinge hd.

Litteratur: Ransakningarna 1667—84; C. F. Georgii och J. D. Falckman, *De paroecia Dunker* (dissertation, 1769), s. 22; R. Dybeck, *Runa* (fol.), 2 (1874), s. 20.

I Falckmans dissertation 1769 om Dunkers socken finnes följande uppgift om en runsten: »Unus tantum in silva Vadsbroënsi hodie reperitur lapis, litteris Runicis signatus, cuius eversa et diffracta adhuc videntur frusta; dolendum tamen est ipsos cippi, licet integri, characteres, quod musco obducti essent, nemini, quoad rescire potui, fuisse lectos.»

Med ledning av denna uppgift har Dybeck sökt inskriften och påträffat den, sönderslagen och i ett starkt vittrat tillstånd: »En redan under våren [1875] af en bekant i Malmköpings-trakten mig meddelad underrättelse att den under många år af oss förgäfves sökte runstenen i Dunkers socken ändtligen funnits föranledde ett besök der. På ett dyigt ställe i tjocka skogen, som sades höra till Vadsbro, sågos nu fyra stenstycken, af hvilka två egde några mycket vittrade runor mellan svaga slingor, det ena: . . . **auk · suain · au(k) · iak** . . . samt det andra: . . . **sun · þurbiu** . . . **· kul** . . . — Å de andra styckena återstodo blott några än svagare slingor och delar af ett kors. En lång färd för ett mindre märkligt fynd! Jag hade väl kunnat börja leta efter en annan hittills ej håller närmare granskad runsten, hvilken i en handling från 1600-talet uppgifves vara å Fagerheden, i fråga varande socken, men tanken på de många tidsödande och dock fåfänga spaningar, hvilka jag, som nämndt är, redan anställt i trakten och nu för tiden hvarken kan eller bör fortsätta, jämnte en föresväfvande glimt af möjligheten att de två uppgifne stenarne kunde vara en och samme, häjdade mig.»

Den uppgift från 1600-talet, som åsyftas av Dybeck, är följande i *Ransakningarna*: »Men

på Kappelle-Backa som är en Åås, seendes uth som en Muur och ligger på Fagerheeden wid Hije Måssa ute med Landzwegen, har fordom stått En Steen medh Runske bookstäfwer beskrifwen, hwilken nu är sönderslagen att man ingen rättelse om skriftens inhåld fatta kan.»

317. Öja backe, Flens sn, Villåttinge hd.

Pl. 13: B 826.

Litteratur: B 826, L 911. — Ransakningar 1667—84; J. Peringskiöld, Mon. Sud.

Avbildning: Peringskiöld a. a. (och B 826).

I *Ransakningarna* lämnas följande uppgift: »Opå Öya Backe finnes ehn Runestehn mz Skriff opå, och några långa Vprättade Steehnar». Stenen har avbildats av Peringskiöld; platsen uppges vara: »Emellan Lijdh och Öija i Fleen Sochn»; i *Bautil*: »Öya Backa». Senare uppgifter saknas, och sannolikt är stenen förkommen.

Toppen av stenen var avslagen, då Peringskiöld gjorde sin teckning. Stenens höjd var ungefärligen 1,50 m., bredd 0,80 m.

Inskrift:

: sikeuatr : ri . . . . in : at : sun sin : olaf

Sigvatr r[æisti stæ]in at sun sinn Olaf.

»Sigvat reste stenen efter sin son Olov.»

Mansnamnet *Sig(h)vatr* är tämligen riktigt belagt; se ovan Sö 1, 26, vidare Öl 41, L 1632 Uglums kyrka, Västergötland, och följande uppländska inskrifter: L 157 Forkarby, Bälunge sn, L 285 Bro, Edsbro sn, L 79 Ingle, Tibble sn, L 461 Lindö, Vallentuna sn, L 465 Mällösa, Vallentuna sn, L 511 Ånsta, Skepptuna sn, L 591 Ösbygarn, L 651 Hagby, Täby sn.

Anm. I *Bautil*, s. 234 finnes under »Fleens Sockn» som nr 827 upptagen bilden av runstenen Sö 306. Tydligt beror det på felläsning av namnet Slem, d. v. s. Salem. — Enligt en äldre, osäker uppgift skulle en mycket skadad runsten ligga som tröskel i Öja.

318. Sund, Helgesta sn, Villåttinge hd.

Pl. 158, 159. Pl. 13: B 825.

Litteratur: B 825, L 914. — J. Peringskiöld, Monumenta Sudermannicæ; N. R. Brocman, Sagan om Ingvar Widtfarne (1762), s. 244; R. Dybeck, Svenska runurkunder 2 (1857), s. 10; E. Brate och S. Bugge, Runverser (ATS 10:1), s. 190 f.

Äldre avbildningar: Peringskiöld a. a. (och B 825); Dybeck a. a. (pl. 53 b); Brate 1904 (ATA).

Runstenen stod enligt Peringskiöld »på Sundz backa wid Bågen Siön». Om dess senare öden är ingenting bekant. Vid 1800-talets mitt var den sönderslagen i flera delar, och dessa voro inlagda i grunden till ett svinhus. Då Dybeck 1856 besökte platsen, visade en gammal man honom ett stycke med runorna **turukn**, och efter ytterligare något sökande fann han toppstycket med inskriften **þi × i × bagi × harmtaup × mukin × gup × hial**. Dybeck avbildar endast detta senare stycke, och egendomligt nog tycks han ej ha observerat, att på det andra stycket fanns utom runorna **turukn** även inskriftens slut **bi + ant + paira + auk + gus + mopir**. År 1898, då Brate första gången besökte Sund, lågo de båda fragmenten fortfarande kvar i grunden till svinhuset, med inskriften på stenens vänstra sida synlig. Brate ombesörjde, att de blevo framtagna, varvid även framsidans